

Sygn. akt III RC 183/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2018 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSR Daniel Mychliński

Protokolant – starszy sekretarz sądowy I. G.

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 11 maja 2018 r. w Ciechanowie

sprawy z powództwa G. W.

przeciwko A. Ł.

o stwierdzenie ustania obowiązku świadczeń alimentacyjnych

orzeka:

powództwo oddala.

Sygn. akt III RC 183/17

UZASADNIENIE

Powódka G. W. wniosła pozew przeciwko swej córce A. Ł. żądając uchylecia obowiązku alimentacyjnego, który został ustalony w ugodzie sądowej z dnia 8 lutego 2011 r. zawartej przed Sądem Rejonowym w Mławie w sprawie III RC 515/10. W pozwie podniosła, że jej córka ma już 25 lat, ukończyła studia wyższe na kierunku biotechnologia i rozpoczęła studia doktoranckie. Podkreśliła, że córka jest osobą młodą, zdrową i niewątpliwie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Ona zaś jest w trudnej sytuacji finansowej, posiada bardzo duże zadłużenie. Wskazała, że w toku prowadzonych przeciwko niej postępowań egzekucyjnych doszło do zajęcia wynagrodzenia za pracę, co skutkuje tym, że środki, które jej pozostają są znikome.

Pozwana A. Ł. wniosła o oddalenie powództwa. Wskazywała, że podjęła studia doktoranckie, aby uzyskać jeszcze lepsze wykształcenie, które pozwoli jej na lepszy start w dorosłe życie. Podkreślała, że dzięki alimentom matki ma możliwość kontynuowania studiów doktoranckich.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka G. W. jest matką pozwanej A. Ł..

bezsporne

W toku sprawy zainicjowanej przez A. Ł. skierowanej przeciwko G. W. o alimenty, przed Sądem Rejonowym w Mławie w sprawie III RC 515/10, w dniu 8 lutego 2011 r. doszło do zawarcia ugody sądowej. Na mocy tej ugody, pozwana G. W. zobowiązała się łożyć alimenty na rzecz swojej córki A. Ł. począwszy od 1 października 2011 r. po 1.000,00 zł miesięcznie, płatne do 15 dnia każdego miesiąca.

dowód: akta sprawy Sądu Rejonowego w Mławie III RC 515/10 (k. 282-286 i k. 287 tych akt)

Wówczas A. Ł. uczyła się jeszcze w liceum ogólnokształcącym w C.. Po skończeniu nauki w liceum planowała podjąć studia wyższe. Mieszkała ze swą babcią - B. P.. Ze swą matką G. W. nie utrzymywała kontaktów.

Z kolei G. W. mieszkała wtedy ze swym drugim mężem. Wspólnie mieli dość duże zadłużenia, przekraczające 150.000,00 zł.

bezsporne

Pozwana A. Ł. w 2014 r. ukończyła studia licencjackie, a w 2016 r. studia magisterskie na kierunku biotechnologia o specjalności biotechnologia medyczna na Uniwersytecie M. K.w T. - Collegium Medicum im. L. R. w B.. W tym samym roku, rozpoczęła na tej samej uczelni studia doktoranckie (trzeciego stopnia) w dziedzinie nauk medycznych – dyscyplina biologia medyczna. W dniu 3 października 2016 r. zawarła z Uniwersytetem M. K. w T. umowę o stypendium. Na mocy tej umowy, w ramach projektu badawczego „Produkty szlaków demetylacji i deaminacji DNA jako nowe biomarkery rozwoju i predyktory efektów leczenia ostrych białaczek”, Uniwersytet zobowiązał się do comiesięcznego wypłacania stypendium w okresie od 15 października 2016 r. do 14 kwietnia 2019 r. w kwocie 1.800,00 zł miesięcznie. W/w studia doktoranckie i udział w tym projekcie badawczym, wymagają od pozwanej A. Ł. udział w zajęciach i badaniach każdego dnia od godz. 8:30 do godz. 15:00/16:00. Dodatkowo uczęszcza ona na płatne zajęcia z języka angielskiego, w celu doskonalenia tego języka. Wynajmuje pokój mieszkalny w B., za który płaci 500,00 zł miesięcznie. Z dniem 1 września 2017 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych wstrzymał pozwanej A. Ł. wypłatę renty rodzinnej.

dowód: zaświadczenie (k. 91), umowa o stypendium (k. 92-93), decyzja ZUS (k. 94-95), umowę o naukę (k. 96), umowa najmu pokoju mieszkalnego (k. 99-100) i zeznania pozwanej A. Ł. (k. 106-107 00:14:26-00:25:12)

Powódka G. W. jest zatrudniona w Sądzie Rejonowym w Ciechanowie na stanowisku kuratora ze średnim wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 6.548,443 zł brutto (4.632,76 zł netto). Wynagrodzenie jest zajęte w ramach egzekucji sądowych, w tym egzekucji alimentów na rzecz córki A. Ł.. Miesięczna kwota obciążeń to 2.815,96 zł, a łączna kwota obciążeń to ponad 196.120,00 zł. Zarówno powódka, jak i jej mąż posiadają liczne zobowiązania pieniężne, które są egzekwowane przymusowo w ramach egzekucji komorniczych.

dowód: zaświadczenie pracodawcy (k. 7), informacje o stanie zaległości (k. 15-35) i zeznania powódki G. W. (k. 105-106 00:06:05-00:11:41)

Powyższy stan faktyczny jest niesporny. Został ustalony w oparciu o dokumenty, przedstawione przez strony i zeznania stron.

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie powódki G. W. zawarte w pozwie, to w istocie żądanie ustalenia (stwierdzenia), że jej obowiązek świadczeń alimentacyjnych wobec pozwanej A. Ł. (córki) ustał, gdyż jej sytuacja finansowa jest bardzo trudna, a jednocześnie pozwana ma już możliwość samodzielnego utrzymania się.

Nie może zatem ulegać wątpliwości, że powódka wywodzi swe roszczenie z art. 133 § 3 KRiO, który stanowi o tym, że rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia tego roszczenia, uznając, że świadczenie alimentacyjne obciążające powódkę nie jest połączone z nadmiernym dla niej uszczerbkiem, a jednocześnie brak jest podstaw do uznania, że pozwana nie dokłada starań w celu samodzielnego utrzymania się.

Jeżeli chodzi o pierwszą z przesłanek, to podkreślić należy, że powódka G. W. znajduje się dokładnie w takiej samej sytuacji finansowej jak wówczas, gdy w ugodzie sądowej zobowiązywała się do określonych świadczeń alimentacyjnych na rzecz swej córki. Już wówczas i jest to niesporne, znajdowała się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Zobowiązania jej i męża znacząco przekraczały możliwości płatnicze. Nie jest rzeczą Sądu dokonywać oceny takiej sytuacji, ani rozważać przyczyn jej zaistnienia. Zwrócić jednak należy uwagę, że ta sytuacja nie powstała w wyniku świadczeń alimentacyjnych, ale doprowadziły do niej samoistne decyzje samej powódki.

Skoro więc sytuacja finansowa powódki nie zmieniła się, to oczywiście nieuzasadnione jest dążenie, aby na tej podstawie wywieść ustanie obowiązku świadczeń alimentacyjnych.

Na marginesie można tylko zauważyć, że ewentualne uwzględnienie roszczenia powódki, doprowadziłoby tylko do takiej zmiany, że w miejsce świadczeń alimentacyjnych powódka musiałaby pokryć inne zobowiązania finansowe.

Sąd nie podziela też stanowiska powódki, że po ukończeniu studiów córka powinna już usamodzielnic się i powinien opaść jej obowiązek świadczeń alimentacyjnych.

Trzeba pamiętać, że obowiązek rodziców do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci jest tym najszerszym obowiązkiem alimentacyjnym i nie ma jednej, automatycznej granicy, z przekroczeniem której ten obowiązek ustaje.

Oczywiście co do zasady, ukończenie szkoły średniej, a jeśli dziecko uczy się dalej – studiów wyższych, oznaczać będzie ustanie obowiązku świadczeń alimentacyjnych. Jednak w wyjątkowych sytuacjach, kontynuowanie dalszej nauki czy to w ramach dalszych szkoleń, specjalistycznych kursów czy studiów doktoranckich, może oznaczać po stronie rodziców obowiązek dalszych świadczeń na rzecz takiego dziecka.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z taką właśnie sytuacją. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na postawę pozwanej i jej zaangażowanie. Rzeczywiście mogłaby zakończyć edukację i podjąć pracę, ale podjęła – zdaniem Sądu – niełatwą decyzją o dalszej edukacji. Na pewno nie można tej decyzji oceniać przez pryzmat utrudniania życia powódce, ale w kontekście rzeczywistej woli zdobycia bogatszej wiedzy, większego doświadczenia, nowych umiejętności, które niewątpliwie ułatwią pozwanej start w dorosłe życie i poszerzą możliwości kreowania swojej kariery zawodowej. Niezależnie od okoliczności tej sprawy docenić trzeba determinację pozwanej, która samodzielnie – bo przecież bez osobistego wsparcia matki – dąży do określonego celu.

Zdaniem Sądu, a przekonują o tym dowody zgromadzone w tej sprawie, pozwana nie ma rzeczywistej możliwości uzyskania aktualnie dodatkowych dochodów, albowiem cały swój czas przeznaczona na zajęcia i badania. Tym samym to alimenty, które uzyskuje od powódki oczywiście w powiązaniu ze stypendium, które uzyskuje z uczelni, pozwalają jej kontynuowanie studiów doktoranckich. Warto przy tym dodać, że z dniem 1 września 2017 r. wstrzymana została wypłata renty rodzinnej, co oznacza, że bez alimentów od matki jej możliwości samodzielnego utrzymania się nie istniałyby.

W doktrynie i orzecznictwie spotkać można poglądy – znajdujące pełną aprobatę sądu orzekającego w niniejszej sprawie – że ukończenie przez dziecko studiów lub uzyskanie zawodu nie zawsze przesądza o tym, że może ono utrzymać się samodzielnie wykonując zawód odpowiadający jego kwalifikacjom. Zdarzają się sytuacje, w których nawet osoby posiadając wysokie kwalifikacje zawodowe mają trudności w znalezieniu pracy. W zależności od okoliczności faktycznych, w tym możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców, nie jest wykluczone dalsze alimentowanie dzieci po ukończeniu przez nie szkoły zawodowej lub studiów.

Wskazuje się nawet – co odpowiada okolicznościom niniejszej sprawy – że rodzice mogą być zobowiązani świadczyć w pewnej wysokości alimenty, jeżeli dziecko po ukończeniu studiów nie jest w stanie zaspokoić w pełni swoich usprawiedliwionych potrzeb z uwagi na odbywanie specjalistycznego szkolenia zawodowego np. aplikacji prawniczej lub stażu podyplomowego lekarskiego (por. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz 2018, wyd. 2 pod red. dr hab. Konrada Osajdy – publ. Legalis).

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że córka powódki, mimo że ukończyła już studia wyższe, aktualnie nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać. Należy zaaprobować decyzję pozwanej o kontynuowaniu nauki i przyjąć, że wobec braku możliwości zarobkowania, obowiązek alimentacyjny ze strony matki, przy braku osobistego jej zaangażowania i wsparcia córki, winien być kontynuowany.

Z tych też względów powództwo należało oddalić.